

Kulturforbundet
kulturforbundet@delta.no
www.kulturforbundet.no

Drammen, 27. juni 2013

Til
Kulturdepartementet

Kulturutredningen 2014 – Høringsuttalelse

Kulturforbundet er veldig fornøyd med den store satsingen på kultur som har skjedd de senere årene og spesielt i forbindelse med Kulturløftet 1 og II. Vi har gjennomgått Kulturutredningen 2014 og ser at den er et viktig dokument som beskriver status for norsk kulturpolitikk. Den vil også være et godt utgangspunkt for videre arbeid innen kulturfeltet på alle nivåer.- Ikke bare for beslutningstakere, men også for oss som organiserer kulturutøvere og iverksetterer/tilretteleggere av kultur..

Nasjonale mål for kulturpolitikken

Kulturforbundet finner det interessant at utvalget foreslår nasjonale mål for kulturpolitikken. Det bør være en selvfølge at det er en grunntanke bak satsingen på kultur. Vi mener det er kunstig å sette kulturens egenverdi opp mot kulturens instrumentelle betydning, kultur som virkemiddel for å oppnå noe annet. Dette henger sammen og det ene utelukker ikke det andre. Kultur er en viktig del av den demokratiske infrastrukturen. Vi slutter oss derfor gjerne til at Demokrati, Rettferdighet og Mangfold kan være kjerneverdier å styre etter.

Kulturpolitikkenes lovgrunnlag

Kulturloven har aldri blitt det gode redskapet som kulturlivet lokalt kunne fylle med innhold. For at den skal bli mer enn en papirlov, må den, slik utvalget foreslår, utstyres med bestemmelser som gir kommuner og fylkeskommuner ansvar for å utvikle planstrategier på kulturområdet. Kultur bør også tas inn i Plan- og bygningsloven på linje med folkehelse. Her er gode muligheter for synergieffekter på tvers av både forvaltningsnivåer og faggrenser. Et eksempel: Kultur er viktig i seg selv, men kultur bidrar også til folkehelse!

Den lokale grunnmuren

Kulturutredningen peker spesielt på behovet for et lokalt kulturløft. Her setter utvalget fokus på det vi har sett gjennom mange år, nemlig at lokalt er det kultur som taper. Både i anseelse og i budsjettbehandlinger. Kulturforvaltningen bygges helt ned eller kombineres med andre fagområder slik at det blir vanskelig å få gjennomslag for kultursektorens interesser og behov. Kulturforbundet mener det er helt nødvendig at det i alle kommuner skal være en egen kultursektor. Kultur må anerkjennes som et eget, viktig fagområde.

En av de store utfordringer vi i Kulturforbundet ser, er mangelen på sammenheng mellom statlig og lokal satsing. Det er i eget lokalsamfunn de fleste av oss møter kulturen. Å få lokale politikere til å ha eieforhold til statlige satsingsområder, viser seg ikke å være helt enkelt. Vi tenker det i noen

tilfeller kan være aktuelt å gi øremerkede midler. Det kan også brukes stimuleringsmidler slik det gjøres innen andre politikkområder.

Gode og egnede lokaler er viktig for lokalt kulturliv. Vi mener kulturarenaer må få samme modell for finansiering som idrettsarenaer.

Kulturskolen

Kulturskole finnes i alle kommuner. De er derfor en naturlig arena for å utvikle gode kunst- og kulturtilbud til barn og unge. Kulturforbundet har lenge uttrykt bekymring over de lange ventelistene og høye skolepengene som gjør at mange barn ikke får ta del i dette tilbudet. Det er vanskelig å se kulturskolene som et av kulturpolitikkenes viktigste verktøy når så mange ikke får mulighet til å delta.

Forskrifter er et foreslått virkemiddel for å sikre tilbudet. Det mener vi er en god måte å styrke kulturskolene på. Nasjonale standarder kan bidra til et godt tilbud selv om kulturetaten står svakt i mange kommuner. Det er viktig at foreldre og elever vet hva de kan forvente av kulturskolen.

Det er viktig at kulturskolene er attraktive arbeidsplasser og at lønns- og arbeidsvilkår følger standardene i skoleverket for øvrig.

Biblioteket

Bibliotek har en unik posisjon som møteplass for kunnskap og kultur. Et åpent og inkluderende tilbud for alle, som finnes i alle kommuner og som er gratis, gjør at bibliotekene er vår største og mest demokratiske kulturarena. Bibliotekloven, som ble vedtatt i juni 2013, gjenspeiler det som har blitt bibliotekenes nye rolle; møteplass, kulturarrangør og sted for åpen, uavhengig debatt. Som utvalget beskriver, er det nødvendig med en forsterket innsats for en strategisk bibliotekutvikling. Det er viktig nå at det lokalt lages nye bibliotekplaner som fanger opp de nye oppgavene og mulighetene. Da må det også bevilges penger til å fylle disse oppgavene.

Kompetanseutviklingsprogram for bibliotek er nødvendig for å sikre kvalitet og oppdatert kunnskap også innenfor de nye områdene som bibliotekansattes hverdag består av. Aktuelle områder er: formidlings-, litteratur-, IKT- og arrangørkompetanse.

Vi er enige i at det haster med å få på plass nasjonale, digitale infrastrukturer og en nasjonal politikk for formidling og utlån av digitale ressurser. Når bibliotek starter utlån av engelske e-bøker sier det ikke bare at vi er internasjonale, det sier også noe om at vi er utålmodige og ønsker å komme i gang for å møte publikums ønsker.

Forskrifter og nasjonale standarder foreslås for å sikre at kulturskolene kan gi et godt tilbud. Kulturforbundet mener dette også bør vurderes for bibliotek. Utredningen har tydelig dokumentert at bibliotek er den store budsjettaperen lokalt.

Kulturforbundet vil ellers peke på at kulturhusenes rolle som kulturarena blir lite behandlet i utredningen. Disse representerer en verdifull kulturell infrastruktur i lokalmiljøet, men også som instrument for å følge opp nasjonale kulturpolitiske mål. For at kulturhusene skal kunne være talerør for kulturell kraft, kvalitet og kompetanse kan et forslag være å etablere et nettverkssekretariat der lokale kulturhus kan samle kunnskap og som kan drive kvalitetsutvikling.

Kirken

Den norske kirke er en solid formidler av kultur. Og, som utvalget helt riktig påpeker, en bærer av et verdifullt grunnlag for identitets- og meningsskaping også i dag. Det er et godt forslag å trekke kirken, kirkemusikere og kirkens kulturkonsulenter aktivt med i arbeidet med lokale kulturutviklingsstrategier og økt samspill med andre aktører fra kulturlivet.

Kulturdepartement

I utredningen foreslås det å flytte ansvaret for kulturskole og kirke fra hhv Kunnskapsdepartementet og Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet. Vi mener dette er en god måte å samle institusjoner som naturlig hører til kulturfeltet i riktig departement. Faren er at Kulturdepartementet kan tape kampen om budsjettmidlene mot de store områdene utdanning og helse og at det derfor kan være vanskelig å få gjennomslag for saker. Vi velger likevel å håpe på at disse institusjonene vil bidra til å gi Kulturdepartementet sterkere status.

Vennlig hilsen
Kulturforbundet

Lena Hillestad (sign)
leder

